

PREȘEDINTE

Biroul permanent al Senatului

Bp. 187 / 9.05.2024

Domnului Mario Ovidiu-Oprea

Secretar General

Parlamentul României

Senat

NR. 31625/29.04.2024

Amplas Domnului Secretar General,

Ca răspuns la adresa dumneavoastră nr. 1842/08.04.2024, înregistrată la Curtea de Conturi sub nr. MBCP/31625/17.04.2024, prin care ne-ați transmis, în vederea avizării, propunerea legislativă pentru suspendarea pensiilor de serviciu pentru persoanele care ocupă funcții de demnități publice, precum și instituirea contribuției la sănătate pentru veniturile aferente părții necontributive a pensiei de serviciu (b187/03.04.2024), vă comunicăm anexat, avizul nefavorabil al Curții de Conturi a României asupra proiectului de lege.

Am atasat contribuția,

MIHAIL BULSUIOC

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI A ROMÂNIEI

AVIZ

În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „În cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării.”

Curtea de Conturi a României emite aviz nefavorabil asupra propunerii legislative pentru suspendarea pensiilor de serviciu pentru persoanele care ocupă funcții de demnități publice, precum și instituirea contribuției la sănătate pentru veniturile aferente părții necontributive a pensiei de serviciu (b187/03.04.2024), având în vedere considerentele ce succed:

I. Art. III din proiectul de lege prevede: „La art. 51 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (12) se introduce un nou alineat, alin. (12¹), cu următorul cuprins:

„ (12¹) Prin excepție de la alin. (2) și (11), nu beneficiază de partea prevăzută la alin. (12) persoanele care îndeplinesc funcții de demnitate publică, pe perioada exercitării acestor funcții.”

Art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează pensia de serviciu pentru auditorii publici externi și pentru asimilații acestora, astfel cum sunt definiți la art. 51 alin. (18) din același act normativ: „(18) Prin sintagma «auditor public extern» se înțelege persoanele care efectuează activități specifice Curții de Conturi, cele care îndeplinesc și alte atribuții legate strict de funcția de control, cele care sunt asimilate auditorilor publici externi, precum și persoanele care dețin funcțiile de conducere de director, director adjunct, șef serviciu/șef oficiu regional de audit și șef birou din structurile de specialitate ale Curții de Conturi și ale Autorității de Audit.”

Dispozițiile de la art. 51 alin. (2), (11) și (12) din lege au următorul conținut:

„ (2) Persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern cu o vechime de cel puțin 25 de ani în cadrul Curții de Conturi beneficiază, la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute de sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare perioadei de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 1, în funcție de data acordării pensiei de

serviciu. Veniturile care constituie baza de calcul al pensiei de serviciu nu includ sporul de risc și suprasolicitare neuropsihică de 50% și nici majorarea de până la 75% din salariul de bază, câștigate în instanță.

(11) De pensie de serviciu beneficiază și auditorii publici externi care, la data solicitării acestei pensii, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii. În acest caz, cuantumul pensiei de serviciu este de 65% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare determinată potrivit alin. (2), realizate de un auditor public extern în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă.

(12) Se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, partea din pensie de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul public de pensii."

Funcția de auditor public extern nu este o funcție de demnitate publică, ci o funcție de interes public, făcând parte din categoria personalului contractual din sistemul bugetar,

Pensia de serviciu pentru consilierii de conturi, care sunt funcții de demnitate publică, este reglementată de art. 49 alin. (4) și (5) din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

(4) Persoanele care au îndeplinit funcția de consilier de conturi pe durata unui mandat complet beneficiază, la data pensionării, de pensie de serviciu, în cuantumul prevăzut de lege pentru magistrați.

(5) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (4) beneficiază și persoanele care au îndeplinit funcția de consilier de conturi pe o perioadă de cel puțin jumătate din durata unui mandat complet, în următoarele situații:

a) dacă mandatul a încetat înainte de realizarea unui mandat complet, din motive neimputabile consilierului de conturi;

b) dacă mandatul se întinde pe perioada rămasă până la expirarea mandatului complet."

Concluzionând, apreciem că excepția prevăzută prin art. III din propunerea legislativă este fără obiect, prevederile art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind, oricum, aplicabile demnitarilor din cadrul Curții de Conturi, ci numai auditorilor publici externi, deoarece pensiile de serviciu pentru consilierii de conturi sunt reglementate prin norma expresă de la art. 49 din același act normativ.

II. În considerentele *Deciziei Curții Constituționale nr. 521/2023* referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2-11 din Legea privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1073/17.11.2023, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, s-au statuat următoarele:

„ 53. Curtea pornește de la premisa potrivit căreia drepturile și libertățile fundamentale sunt stabilite de Constituție, iar condițiile exercitării lor sunt prevăzute de către legiuitor. Marja de apreciere de care se bucură legiuitorul este întotdeauna circumscrisă neafectării esenței drepturilor și libertăților fundamentale. Cu alte cuvinte, legea nu are ca finalitate principală restrângerea exercițiului dreptului, ci stabilirea conținutului și a condițiilor propriu-zise de valorificare a drepturilor sau libertăților fundamentale. Este adevărat că drepturile și libertățile fundamentale sunt într-o continuă mișcare, în dinamica evoluției sociale, iar pentru a ajunge la o concluzie justă cu privire la această veritabilă ordonare a drepturilor și libertăților fundamentale este necesară folosirea testului de proporționalitate.

54. Cu toate acestea, Curtea constată că excluderea sau limitarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale până la eliminare nu mai reflectă o chestiune de proporționalitate a măsurii legislative, ci una de negare de către legiuitor a unei valori fundamentale în statul de drept, și anume respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, valoare garantată prin art. 1 alin. (3) din Constituție."

În continuare, analizând dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, instanța de control constituțional constată că, în jurisprudența sa, a reținut că acestea nu califică dreptul la pensie doar din perspectiva unui interes patrimonial al persoanei, ci, consacrand în mod expres dreptul la pensie ca un drept fundamental, impun statului obligații constituționale suplimentare (a se vedea în acest sens deciziile nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010).

Dreptul la pensie are o natură socială și reprezintă, în esență, o convenție între stat și cetățeanul subiect al unui raport de muncă, potrivit căreia, în anumite condiții prestabilite, statul îi conferă acestuia o sumă de bani cu caracter viager în considerarea muncii depuse și a perioadei lucrate. Ca atare, odată ce a fost emisă decizia de pensionare, cetățeanul devine beneficiar al pensiei, iar exercițiul acestui drept nu mai poate fi ulterior condiționat de elemente ulterioare raportului juridic deja stabilit.

Odată emisă decizia de pensionare, dreptul de a beneficia de pensie în sine, precum și suma aferentă calculată intră în sfera de protecție a art. 47 din Constituție, acestea fiind elemente ce vizează însăși esența dreptului fundamental la pensie.

Suprimarea dreptului la pensie de serviciu încalcă art. 47 alin. (2) din Constituție și conduce la o instabilitate juridică permanentă pentru beneficiarii dreptului, aspect care este contrar securității juridice, încălcându-se, astfel, și art. 1 alin. (5) din Constituție.

III. În ceea ce privește *fișa financiară*, menționăm că întocmirea acestui document nu intră în atribuțiile Curții de Conturi a României, ci în competența Guvernului, având în vedere prevederile art. 15 alin. (2) din Legea 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia: „(2) În cazul propunerilor legislative, Guvernul va transmite Camerei Deputaților sau Senatului, după caz, *fișa financiară* prevăzută la alin. (1), în termen de 45 de zile de la data primirii solicitării.”

MIHAI BÎȘCUȚIUC

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI A ROMÂNIEI